

Innspill til Finanskomiteen - Statsbudsjettet 2024

Overordnet om norsk økonomi

Spekter støtter nivået på oljepengebruk. Med høy inflasjon som bakteppe er det viktig at vi ikke har en for ekspansiv finanspolitikk. Det er det da heller ingen grunn til bl.a. fordi vi fortsatt har høy sysselsetting og lav ledighet. Årets statsbudsjett fremstår som et nøytralt budsjett hvor det er vanskelig å få øye på de store prioriteringene.

Men enda viktigere enn oljepengebruken er at vi har en økonomisk politikk som opprettholder en høy sysselsetting. Det er viktig at arbeidslinjen gjenvinner sin styrke.

Mye tyder på at prisveksten er avtagende og det er positivt, ikke minst for de svakeste gruppene i samfunnet.

Med fjorårets prognosebom i mente er det selvfølgelig stor uro blant våre bevilgningsfinansierte medlemmer om forutsetningene for lønns- og prisvekst vil holde. Ikke minst er uroen stor blant våre kulturmedlemmer. Men også andre medlemmer melder tilbake om en anstrengende økonomisk situasjon og svake utsikter for neste år med et betydelig omstillingsbehov. Noe kan selvfølgelig repareres i revidert budsjett i mai hvis prognosene slår feil, men ledere må alltid styre etter budsjettet de har fått og må ta krevende beslutninger på grunnlag av virksomhetens nå-situasjon.

Ofte vil slike omstillingstiltak medføre redusert tjenestetilbud og at planlagte investeringer blir satt på vent. Dette vil vi komme tilbake til i fagkomiteene.

Små endringer i skattepolitikken –ekstraordinær avgift på høye inntekter må fjernes

Det er lite endringer i skattepolitikken som treffer våre medlemmer, men også blant våre medlemmer er det skuffelse knyttet til at den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften på høye inntekter ikke fjernes helt. I en tid der vi er på jakt etter hva som skal være den nye oljen og vi mer enn noen gang er avhengig av spisskompetanse for å hevde oss i den internasjonale konkurransen, blir det helt feil å legge en ekstraskatt på den mest kompetente arbeidskraften. For Spekters medlemsvirksomheter vil økt arbeidsgiveravgift ha en kostnad på rundt 270 millioner kroner i 2024. Den ekstra arbeidsgiveravgiften slår hardest ut for våre samferdselsmedlemmer og ulike deler av virkemiddelapparatet. Det blir derfor mindre penger til nettopp samferdsel og for eksempel arbeidet med innovasjon og nyskaping.

Omstilling av offentlig sektor må prioriteres

Det er positivt at ABE reformen er avviklet. Men dette må ikke bli en sovepute for manglende omstilling av offentlig sektor. For at velferdsstaten skal være bærekraftig, må offentlig sektor kontinuerlig fornye seg og bli mer effektiv.

Skal vi også fremover opprettholde tilstrekkelig høy skattevilje er det viktig å gjennomføre nødvendige endringer i offentlig sektor som sikrer høy brukertilfredshet i tjenestetilbudet. Økt digitalisering av den offentlige forvaltningen og tjenesteproduksjonen vil kunne forbedre tjenestene og frigjøre ressurser som kan brukes til å levere bedre tjenester.

Vi må maksimere velferden som vi kan få ut av tilgjengelige ressurser. De store demografiske endringene vi står foran vil gjøre det nødvendig å mobilisere arbeidskraft og innovasjonsevne både i det som i dag regnes som offentlig sektor og det som regnes som privat sektor.

I helse- og omsorgstjenestene er f.eks. dagens arbeidstidslovgivning spesielt krevende, slik det også er påpekt av produktivitetskommisjonen og flertallet i arbeidstidsutvalget og helsepersonellkommisjonen. Det er et felles ønske blant arbeidsgivere og arbeidstakere om å arbeide for å få flest mulig hele stillinger, men dagens arbeidstidslovgivning gjør dette vanskelig og i mange tilfeller umulig. Det er derfor viktig at bl.a. regler om gjennomsnittsberegning av arbeidstiden avtales eller lovfestes dersom avtale ikke er mulig.

Mer om Spekters syn på statsbudsjettet på www.spekter.no.

Kontaktpersoner:

Sjeføkonom/direktør Stein Gjerding, 901 73 237

Direktør for samfunnspolitikk Odd Erik Stende, 932 11 874